

**Arvamuse avaldamine tervishoiuteenuste korraldamise seaduse
muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse
eelnoõ kohta**

Tervise Arengu Instituut (TAI) on läbi vaadanud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ning teeme selle kohta järgmised märkused ja ettepanekud:

- 1) Teeme ettepaneku muuta eelnõus toodud Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 59³ lg 8 punkti 4 ja sõnastada järgmiselt: „4) isiku meditsiinilistele andmetele ja dokumendi koostaja andmetele, isiku rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevatele andmetele, isiku retsepti väljakirjutamise ja ravimi väljastamise andmetele ning isiku meditsiineseadme kaardi väljakirjutamise ja meditsiineseadme väljastamise andmetele Tervise Arengu Instituudil käesolevas seaduses sätestatud tervisestatistika tegemiseks;“.

Täiendus on vajalik selleks, et vähendada andmekoormust. Hetkel saab TAI isiku rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevaid andmeid, isiku retsepti väljakirjutamise ja ravimi väljastamise andmeid ning isiku meditsiineseadme kaardi väljakirjutamise ja meditsiineseadme väljastamise andmeid Tervisekassa kaudu retseptikeskusest (RETS) ja Tervisekassa raviarvete andmekogust (KIRST), mis aga eelnõuga liidetakse terviseinfosüsteemiga (TIS). Samas on vaja tagada, et ka tulevikus oleksid need andmed endiselt kättesaadavad ja mitte tekitada olukorda, kus TAI peab vastavaid andmeid hakkama küsima tervishoiuteenuse osutajatelt.

Teeme ettepaneku täiendada vastavalt ka eelnõu seletuskirja lk 13 – 14 järgneva tekstiga: „Muudatusega saab TAI TIS-ist edaspidi kasutada tervisestatistika tegemiseks ka neid andmeid, mida TAI praegu kogub Tervisekassalt ja mida talletatakse retseptikeskuses ja raviarvete andmekogus. TAI-le antakse juurdepääsu õigus isiku rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevatele andmetele, isiku retsepti väljakirjutamise ja ravimi väljastamise andmetele ning isiku meditsiineseadme kaardi väljakirjutamise ja meditsiineseadme väljastamise andmetele. Juurdepääsu ulatus täpsustatakse rakendusaktis.“.

- 2) Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja leheküljel 14 tervisestatistika tegemiseks vajalike eelnõu koostamise hetkeks teadaolevate andmete loetelu statsionaarse haigusjuhtumi avamise teatise, statsionaarse haigusjuhtumi lõpetamise teatise, viljatusravi ja suguraku doonorluse

teatise andmetega ning laste tervisekontrollide osas kasvamise teatise ja läbivaatuse teatise andmetega.

- 3) Eelnõu § 3 punktis 12 tunnistatakse kehtetuks kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse § 28 lõige 1. Teeme ettepaneku jätta lõige kehtima, kuid asendada perekonnaseisuasutus Tervise Arengu Instituudiga. Seaduse muudatus on planeeritud jõustuma 30.septembril 2026. Samas selleks ajaks ei ole veel valmis viljatusravi andmebaasi arendus ja ka hiljem ei ole selles andmebaasis koheselt olemas ajaloolisi andmeid varasema kunstliku eostatuse kohta. Seega peaks sellise info jagamiseks kohustatud asutus tegema veel mõna aega päringuid ka viljatusraviga tegelevatele tervishoiuteenuse osutajatele. Funktsiooni ei ole mõistlik jätta ka perekonnaseisuasutustele, kuna loodava andmebaasi volitatud töötlejaks saab TAI, kelle ülesanneteks on ka viljatusraviga seotud andmete kvaliteedi tagamine ning suhtlus tervishoiuteenuse osutajatega on selle tegevuse paratamatu osa. Alternatiiv oleks nimetada KVEKS § 28 lõikes 1 andmete väljastajana ka terviseinfosüsteemi viljatusravi ja suguraku doonorluse andmebaasi volitatud töötleja. Selline sõnastus paneks samuti TAI-le vastava kohustuse kohe seaduse jõustudes sõltumata andmebaasi reaalsest valmimisest, kuid samas võib andmete soovijale olla keeruliselt mõistetav, et kelle poole ta pöörduma peab.
- 4) Eelnõu § 8 täiendada sättega, mille kohaselt TTKS § 59¹ lg 4 punktid 15 ja 16, § 59³ lg 4 jõustuvad 30.09.2027.

Täiendusettepanek tuleneb asjaolust, et tänaseks teadaoleva info pinnalt viljatusravi ja sugurakudoonorluse andmebaasi arendustööd ei saa valmis käesoleva aasta 30.septembriks.

- 5) TAI on suhelnud viljatusravi kliinikutega ja need on väljendanud soovi, et seaduses sätestataks kliinikutele 24 kuuline üleminekuperiood, mil nad hakkavad täies mahus edastama viljatusraviga seotud infot terviseinfosüsteemi. Üleminekuperiood on vajalik selleks, et pärast andmebaasi arendustööde lõppu koolitada ja juhendada andmebaasi kasutajaid ja teha oma infosüsteemides arendusi, mis tagaks andmete automaatse liikumise TIS-i.
- 6) Täiendada eelnõu seletuskirja lisa 2 toodud TIS põhimääruse § 6 lg 7 järgmiste punktidega: 6) analüüsib ja teeb statistikat viljatusravi ja sugurakudoonorluse andmebaasi andmete alusel; 7) tagab andmete õigsuse ja kvaliteedi.

Täiendus on vajalik selleks, et paremini tagada seaduseelnõu seletuskirjas toodud seaduse eesmärki korrastada viljatusravi ja sugurakudoonorlusega seotud andmete kogumist ning tõhustada viljatuse põhjuste, kunstliku viljastamise ja eri ravimeetodite tulemuslikkuse hindamist, kaugtagajärgede jälgimist ja analüüsida kulutõhusust.

- 7) Eelnõu seletuskirja lisa 2 toodud TIS põhimääruse § 9 lg 16 kohaselt edastab raseduse infosüsteemi vastutav töötleja TIS-i andmed lapse surma kuupäeva ja põhjuse kohta. See väide ei ole korrektne. Tegelikult edastab selle info surma põhjuste registri vastutav töötleja. Raseduse infosüsteem saab vastavad andmed samuti surma põhjuste registrist. Seega tuleks vastavalt korrigeerida TIS põhimääruse § 9 lg 18 sõnastust.
- 8) Eelnõu seletuskirja lisa 3 § 3 punktis 3 täiendatakse Sotsiaalministri 17. septembri 2008. a määruse nr 53 "Tervise infosüsteemi andmekoosseisud ja nende esitamise tingimused" paragrahvi 5 lõikega 14. Täienduse kohaselt peaksid hakkama tervishoiuteenuse osutajad esitama viljatusravi ja sugurakudoonorluse teatiseid tervise infosüsteemi hiljemalt xx.septembrist 2026.a.

Tänaseks teadaoleva info pinnalt viljatusravi ja sugurakudoonorluse andmebaasi arendustööd ei saa valmis käesoleva aasta 30.septembriks. Arendustööd on valmis pigem 30.septembriks 2027. Samuti on viljatusraviga tegelevad tervishoiuteenuse osutajad palunud täiendavat ülemineku aega 24 kuud, et arendada välja liidestused oma tänastest andmebaasidest TIS-i, et tagada andmete automaatne liikumine ning koolitada oma töötajaid andmebaasi kasutama. TAI toetab

ülemineku aja sätestamist, et vältida andmete topelt sisestamise kohustust tervishoiuteenuse osutajatele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Veimer
direktor

Koostajad:
Marlen Piskunov
marlen.piskunov@tai.ee

Eliise Leif
eliise.leif@tai.ee

Jane Idavain
jane.idavain@tai.ee